

Wrocław, 4 kwietnia 2017 r.

Dr hab. Robert Alberski, prof. UWr.
Instytut Politologii
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet Wrocławski

Ocena

**cyklu publikacji powiązanych tematycznie pt. „Rozwój zrównoważony a polityka społeczna: determinanty i bariery integracji trwałego ładu społeczno-gospodarczego”,
pozostałego dorobku naukowego, działalności dydaktycznej i organizatorskiej
dr Agnieszki Makarewicz-Marcinkiewicz**

Doktor Agnieszka Makarewicz-Marcinkiewicz obroniła w 2007 roku rozprawę doktorską pt. „Nowa Gospodarka. Możliwości i zagrożenia dla współczesnego państwa narodowego”. Promotorem tej pracy prof. Józef Zarzeczny. W latach 2010-2016 dr Agnieszka Makarewicz-Marcinkiewicz pracowała na stanowisku adiunkta w Katedrze Nauk Społecznych na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Od 1 marca 2016 roku pracuje na stanowisku adiunkta w Zakładzie Polityki Społecznej i Ekonomicznej Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Ocena osiągnięcia naukowego

Przedmiotem oceny jest cykl publikacji powiązanych tematycznie, pt. „Rozwój zrównoważony a polityka społeczna: determinanty i bariery integracji trwałego ładu społeczno-gospodarczego”, obejmujący 2 monografie oraz 13 artykułów naukowych. Publikacje te zostały wydane w latach 2011-2015.

Zadanie, którego podjęła się Habilitantka jest naukowo doniosłe. Idea zrównoważonego rozwoju, która pojawiła się początkowo w kontekście zagrożeń środowiska oraz wyczerpywania się naturalnych zasobów Ziemi, szybko stała się przedmiotem zainteresowania wielu polityk publicznych realizowanych przez współczesne państwa. Jednak implementacja koncepcji „zrównoważonego rozwoju” napotyka w praktyce politycznej na wiele barier. Habilitantka nawiązuje w swoich pracach do zintegrowanego (holistycznego) ujmowania koncepcji zrównoważonego rozwoju. Zakłada, że koncepcja i strategie zrównoważonego rozwoju są wewnętrznie spójne z polityką społeczną i gospodarczą.

Habilitantka w bardzo klarowny sposób sformułowała trzy główne cele badawcze. Należą do nich, po pierwsze – zdefiniowanie zakresu koncepcji i zjawiska zrównoważonego rozwoju, po drugie – analiza stopnia implementacji koncepcji zrównoważonego rozwoju oraz podmiotów odpowiedzialnych za ten proces, po trzecie wreszcie – wykazanie wzajemnych zależności między rozwojem zrównoważonym i polityką społeczną w kontekście teoretycznym i praktycznym. Każdemu z wymienionych celów towarzyszą precyzyjnie określone cele operacyjne. Takie ujęcie pozwala na prawidłowy dobór i usystematyzowanie publikacji wchodzących w skład ocenianego cyklu. W ten sposób Habilitantka uniknęła niebezpieczeństwa włączenia do niego tekstów przypadkowych, pozornie jedynie związanych z przewodnim tematem.

Najbardziej dojrzałą merytorycznie i metodologicznie publikacją wchodzącą w skład cyklu jest monografia pt. „Nierówności społeczne na drodze do zrównoważonego rozwoju. Problem polityki społecznej i gospodarczej” (Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2015, ss. 265). Praca ta charakteryzuje się przemyślaną i spójną konstrukcją. Opierając się na zaprezentowanej w pierwszym rozdziale analizie wpływu nierówności społecznych na proces zrównoważonego rozwoju, Autorka, bazując na starannie dobranym materiale empirycznym, szczegółowo analizuje w kolejnych częściach książki nierówności dochodowe, nierówności na rynku pracy oraz nierówności w zdrowiu. Choć można tej pracy wytknąć pewne niedostatki terminologiczne (nieprecyzyjne posługiwanie pojęciami kapitału ludzkiego, społecznego, kulturowego) czy konstrukcyjne (rozdział czwarty, wbrew tytułowi, dotyczy w istocie nierówności w zakresie dostępu do żywności i „czystego” środowiska, a nie dostępu do systemu ochrony zdrowia), nie ulega wątpliwości, że mamy do czynienia z książką rzetelną, dobrze udokumentowaną, wielowątkową i interdyscyplinarną.

Druga z monografii wchodzących w skład ocenianego cyklu, pt. „Determinanty społecznej polityki zrównoważonego rozwoju. Syndykalizm, społeczna odpowiedzialność biznesu, ograniczony wzrost gospodarczy” (Poznań 2014, ss. 145), jest w istocie rzeczy luźnym zbiorem czterech dość obszernych artykułów, mniej lub bardziej nawiązujących do idei zrównoważonego rozwoju. Niemniej jednak publikacja ta prezentuje dobry poziom naukowy i stanowi uwieńczenia badań Habilitantki w zakresie implementacji koncepcji zrównoważonego rozwoju.

Na pozostałe 13 publikacji umieszczonych w ramach ocenianego cyklu składają się: 7 artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych, w tym 6 w języku angielskim. Spośród

czasopism, w których publikowała dr Agnieszka Makarewicz-Marcinkiewicz, trzy posiadają Impact Factor. Pozostałe opracowania to rozdziały zamieszczone w pracach zbiorowych (łącznie 6 pozycji), w tym jeden rozdział opublikowano w języku angielskim.

Publikacje te mieszczą się w trzech powiązanych ze sobą obszarach badawczych. Pierwszy z nich dotyczy holistycznego pojmowania koncepcji zrównoważonego rozwoju i jej związku z polityką społeczną lub gospodarczą. Kwestiom tym Habilitantka poświęciła 5 artykułów. Pierwszy z nich został opublikowany w 2011 roku na łamach czasopisma „Optimum. Studia Ekonomiczne”, pt. „Zrównoważony rozwój – problem ekсклюzy społeczno-gospodarczej i realizacji strategii równowagi w gospodarce narodowej”. Kolejną publikacją odnoszącą się do tej problematyki jest opublikowany w 2012 roku rozdział „Welfare state a proces globalizacji. Odpowiedzialność za dobrobyt”. W tym nurcie badań Habilitantki mieszczą się także dwa artykuły napisane w języku angielskim. Pierwszy z nich, pt. „Flexicurity. Towards Responsibility for the Labour Market Changes”, został opublikowany w anglojęzycznym numerze czasopisma „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne”, drugi, pt. „The Holistic Concept of Sustainable Development in Strategies of Polish Voivodeships to the Year 2020”, zamieszczony w czasopiśmie „Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development”. Najbardziej dojrzałą publikacją, odnoszącą się do tego obszaru badawczego, jest opublikowany w 2015 roku rozdział pt. „Zrównoważony – trwały – bezpieczny. Holistyczna koncepcja zrównoważonego rozwoju społecznego w kontekście polityki społecznej”. W tej publikacji Habilitantka przytacza argumenty na rzecz tezy, że koncepcja zrównoważonego rozwoju powinna być realizowana w obszarze polityki społecznej, dokonuje pod tym kątem krytycznej weryfikacji różnych koncepcji bezpieczeństwa społecznego i modeli polityki społecznej.

Drugi obszar zainteresowań badawczych Habilitantki wiąże się z procesem implementacji koncepcji zrównoważonego rozwoju. W swoich publikacjach na ten temat dr Agnieszka Makarewicz-Marcinkiewicz wiele miejsca poświęca kwestii społecznej odpowiedzialności biznesu. Problematyka ta została podjęta m.in. w rozdziałach pt. „Corporate Social Responsibility as a Delivery Mechanism for Sustainable Development” oraz „Nowi interesariusze społecznej odpowiedzialności biznesu”. Z kolei w artykule pt. „The Triple Bottom Line in Management Strategies of an Enterprise”, opublikowanym w wydawanym przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu czasopiśmie „Intercathedra”, Habilitantka analizuje związaną ze społeczną odpowiedzialnością biznesu koncepcję tzw. Potrójnej Linii

Przewodniej jako metody równoważenia społecznych, ekonomicznych i środowiskowych aspektów rozwoju. Wątki te zostały także poruszone w rozdziale pt. „Rola władz lokalnych w egzekwowaniu społecznej odpowiedzialności biznesu w wybranych państwach” oraz we wspomnianej już monografii, poświęconej determinantom społecznej polityki zrównoważonego rozwoju. W wymienionych publikacjach Habilitantka konsekwentnie podkreśla znaczenie społecznej odpowiedzialności biznesu dla implementacji koncepcji zrównoważonego rozwoju, zdaje sobie jednak sprawę, że strategia ta jest niedoceniana nie tylko przez władze polityczne na szczeblu narodowym i lokalnym, ale także przez sam biznes, który widzi w tej koncepcji jedynie narzędzie służące kreowaniu pozytywnego wizerunku firmy w otoczeniu społecznym.

Innym aspektem implementacji koncepcji zrównoważonego rozwoju poświęcone zostały dwa kolejne artykuły cyklu. Pierwszy z nich, pt. „Strategies Against Technological Exclusion. The Contribution of the Sustainable Development Concept to the Process of Economic Inclusion of Developing Countries”, opublikowany w czasopiśmie „Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development” dotyczy nierówności w dostępie do nowoczesnej technologii i ich konsekwencji dla zrównoważonego rozwoju, drugi zaś, napisany wspólnie z dr hab. Dorotą Moroń, poświęcony został analizie aktywności organizacji społecznych na rzecz implementacji środowiskowego wymiaru zrównoważonego rozwoju.

Trzeci obszar aktywności naukowej dr Agnieszki Makarewicz-Marcinkiewicz, relatywnie najściślej reprezentowany pod względem ilościowym w ocenianym cyklu, dotyczy zależności między nierównościami społecznymi a realizacją koncepcji zrównoważonego rozwoju. Tym zagadnieniem została poświęcona wspomniana wcześniej, wydana w 2015 roku obszerna monografia oraz artykuł pt. „Unequal access to green space as a cause of a new category of health inequalities”, opublikowany we „Wrocławskich Studiach Politologicznych”.

Publikacje umieszczone w recenzowanym cyklu charakteryzują się wysokim poziomem naukowym, solidną i zróżnicowaną bazą źródłową. Zawarte w nim publikacje pokazują konsekwentnie realizowany proces naukowego rozwoju Habilitantki. Nie unika ona prezentowania poglądów oryginalnych, kontrowersyjnych, zachęcających do polemiki. Sama często przeciwstawia się ugruntowanym sądom i autorytetom, co świadczy o samodzielności i dojrzałości naukowej.

Autorka sprawnie posługuje się metodami badawczymi stosowanymi w naukach o polityce, w tym zwłaszcza w takich subdyscyplinach, jak polityka społeczna i gospodarcza.

Z powodzeniem stosuje zarówno podejście instytucjonalne, jak i historyczne oraz funkcjonalne. Sprawnie posługuje się metodą komparatystyczną oraz ilościowymi i jakościowymi metodami analizy danych empirycznych, co świadczy o dobrym opanowaniu warsztatu naukowego.

Cykl publikacji powiązanych tematycznie autorstwa dr Agnieszki Makarewicz-Marcinkiewicz zasługuje na pozytywną ocenę. Cechuje go trafność doboru tematu oraz precyzyjne wyznaczenie obszarów badawczych. Habilitantka właściwie określiła i bardzo dobrze zrealizowała cele badawcze, przedstawiła i udowodniła najważniejsze tezy. Prace wchodzące w skład cyklu są napisane sprawnie, świadczą o wysokim poziomie znajomości problematyki, charakteryzuje je z reguły jasność sformułowań i poprawny język. Recenzowane publikacje cechuje rzetelność naukowa, precyzja i jasność w sposobie prezentowania treści. Publikacje stanowią znaczny wkład w rozwój politologii w obszarze polityk społecznej i gospodarczej. Cykl publikacji powiązanych tematycznie spełnia więc bez wątpienia wymogi określone w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65 poz. 595 z późn. zmianami).

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Oprócz prac wchodzących w skład cyklu publikacji powiązanych tematycznie, dorobek naukowy dr Makarewicz-Marcinkiewicz obejmuje: jedną monografię, 8 rozdziałów w pracach zbiorowych, 8 artykułów w czasopismach naukowych (w tym 3 w języku angielskim), redakcję 3 tomów czasopisma „Akademisches Kaleidoskop” oraz dwie współredakcje prac zbiorowych. W druku znajdują się dwa kolejne rozdziały w pracach zbiorowych. Żadna z tych publikacji nie została opublikowana w czasopismach znajdujących się w bazie JRC lub na liście ERIH. Należy jednak podkreślić, że Habilitantka ma w dorobku takie artykuły (są one częścią cyklu stanowiącego osiągnięcie naukowe).

Wymienione publikacje mieszczą się w dwóch obszarach tematycznych. Pierwszy z nich dotyczy kapitału ludzkiego, w tym zwłaszcza procesu jego kształtowania w obszarze polityki edukacyjnej. Drugi obszar odnosi się do wzajemnych relacji między polityką społeczną i gospodarczą. Oceniając tę część dorobku Habilitantki należy stwierdzić, że również te publikacje prezentują solidny poziom naukowy, dowodzą dużej erudycji, opanowania warsztatu naukowego i umiejętnego stosowania metod badawczych charakterystycznych dla nauk o polityce.

W latach 2010-2015 dr Agnieszka Makarewicz-Marcinkiewicz wygłosiła referaty na 12 krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Była kierownikiem dwóch projektów badawczych w ramach grantów wewnętrznych uzyskanych na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Obecnie jest członkiem zespołu realizującego projekt „Innovative Social Investment: Strengthening communities in Europe (InnoSI), realizowanego w ramach europejskiego programu Horizon 2020 (nr projektu 649189). Koordynatorem tego projektu jest The Manchester Metropolitan University, natomiast Uniwersytet Wrocławski uczestniczy w tym projekcie w roli partnera.

Za swoje dotychczasowe osiągnięcia naukowe dr Agnieszka Makarewicz-Marcinkiewicz uzyskała w 2014 roku nagrodę zbiorową III stopnia Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu za publikacje w roku 2013, a w 2015 roku nagrodę indywidualną II stopnia Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu za wybitne osiągnięcia naukowe w roku 2014.

Analiza dorobku naukowego dr Agnieszki Makarewicz-Marcinkiewicz wskazuje, że po uzyskaniu stopnia doktora jej rozwój naukowy przebiegał szybko i systematycznie. Dorobek ten należy ocenić jednoznacznie pozytywnie.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Działalność dydaktyczna dr Agnieszki Makarewicz-Marcinkiewicz jest powiązana z pracą naukową. Zarówno na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, jak i na Uniwersytecie Wrocławskim Habilitantka prowadziła zajęcia z przedmiotów związanych z polityką społeczną i gospodarczą, zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Przygotowywała także autorskie przedmioty realizowane w Instytucie Politologii UW. (np. konwersatorium Nowa gospodarka). Na kierunku polityka publiczna prowadzi wykład z przedmiotu Teoria i praktyka zrównoważonego rozwoju. Na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu występowała w roli promotora oraz recenzenta prac licencjackich i magisterskich na kierunkach polityka społeczna i ekonomia, realizowanych na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym.

Habilitantka doświadczenia dydaktyczne zdobywała także na Podyplomowych Studiach „Zarządzanie Kapitałem Ludzkim i Społecznym” prowadzonych na Uniwersytecie Wrocławskim. Była także członkiem zespołu, który przygotował program tych studiów. W 2012 roku uczestniczyła w pracach związanych z dostosowaniem tego programu do Krajowych Ram Kwalifikacji.

Dr Agnieszka Makarewicz-Marcinkiewicz podejmowała także prace związane z organizacją dydaktyki na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Opracowała m.in. efekty kształcenia dla kierunku polityka społeczna, uczestniczyła w przygotowywaniu raportu samooceny w ramach procesu akredytacyjnego, była także członkiem zespołu ds. jakości kształcenia na kierunku polityka społeczna.

Habilitantka prowadzi także aktywną działalność w Polskim Towarzystwie Polityki Społecznej. Jest członkiem Komisji Rewizyjnej dolnośląskiego oddziału PTPS.

Dr Agnieszka Makarewicz-Marcinkiewicz nie uczestniczyła, jak do tej pory, w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism, nie pełniła także funkcji promotora pomocniczego.

W zakresie działalności dydaktycznej i organizacyjnej Habilitantka spełnia większość wymogów określonych przepisami prawa.

Wnioski końcowe

Konkludując stwierdzam, że jednoznacznie pozytywna ocena cyklu publikacji powiązanych tematycznie „Rozwój zrównoważony a polityka społeczna: determinanty i bariery integracji trwałego ładu społeczno-gospodarczego”, stanowiącego osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65 poz. 595 z późn. zmianami), wnoszącego znaczny wkład w rozwój nauk o polityce, bogaty dorobek naukowy, działalność dydaktyczna i organizatorska, odpowiadają wymogom określonym w przywołanej ustawie oraz rozporządzeniu MNiSW w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Na tej podstawie opiniuję pozytywnie wniosek o nadanie dr Agnieszce Makarewicz-Marcinkiewicz stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce.

Dr hab. Robert Alberski, prof. nadzw. UW.

